

עת"א 26768/05/16 - ניסים אבן חיים נגד מדינת ישראל, ועדת שחרורים שמקום מושבה כלא דמון

בית המשפט המחוזי בחיפה

03 יוני 2016

עת"א 26768-05-16 אבן חיים(אסיר) נ' מדינת ישראל ואח'

לפני הרכב כבוד השופטים:

רון שפירא, סגן נשיא [אב"ד]

בטינה טאובר

תמר נאות פרי

העותר

ניסים אבן חיים, (אסיר)

נגד

המשיבים

1. מדינת ישראל

2. ועדת שחרורים שמקום מושבה כלא דמון

פסק דין

בפנינו עתירת אסיר המופנית נגד החלטת ועדת השחרורים בכל דמון, בראשות השופט בדימוס אבי הבר, החלטה שניתנה ביום 3.5.16 בתיק וש"ר 30574-10-15 [להלן: "ההחלטה" או "החלטת הוועדה"]. ועדת השחרורים דחתה את בקשתו של העותר לשחרור מוקדם וכנגד החלטה זו הוגשה העתירה שבפנינו.

נקדים את המאוחר ונבהיר כבר כעת כי דין העתירה להידחות.

העותר מרצה מאסר שישי למשך שנה ו-7 חודשים לאחר שהורשע בביצוע עבירות רבות במסגרת מספר תיקים שונים, עבירות שעיקרן בתחום הרכוש והמרמה. יוער כי בין רכיבי העונש אותו הוא מרצה כעת גם מאסר מותנה שהופעל.

להשלמת התמונה יצוין כי כיום מתנהל בבית משפט השלום בתל אביב תיק נוסף כנגד העותר, ת"פ 25905-08-14, הכולל 17 אישומים בעבירות מרמה ועבירות נלוות.

ועדת השחרורים קבעה בהחלטתה כי מדובר בעבריין סידרתי. על רקע האמור בחנה הוועדה מידעים בעניינו של האסיר וכן תכנית שיקום שהוצעה. הוועדה קבעה כי בהתחשב בהזדמנויות שניתנו בעבר לאסיר, בהתחשב בעברו ובעובדה שגם מאסר מותנה לא הרתיעו מלשוב ולבצע עבירות, האסיר אינו עומד בתנאי הסף הקבוע בסעיף 3 לחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א - 2001 [להלן: "החוק"], לפיו ניתן לשקול שחרורו המוקדם של אסיר רק אם שוכנעה הוועדה כי "שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור".

ב"כ המלומד של העותר הציג בפנינו החלטת ועדת שחרורים שניתנה בעניינו של אסיר אחר, דוד אפריאט, שהיה שותפו של העותר בביצוע העבירות בגין הוא מרצה כעת את מאסרו. אסיר זה זכה לשחרור מוקדם. נטען כי יש להביא בחשבון את השוויון שבין האסירים המרצים מאסר בגין אותו כתב אישום. עוד טוען הסנגור כי התנהגותו של האסיר בכלא טובה. הוא יוצא לחופשות וגם המידעים בעניינו אינם משמעותיים.

כאמור, בחנו את כל החומר שבפנינו והחלטנו לדחות את העתירה.

נדגיש, בטרם נפרט טעמינו, כי אכן המידעים החסויים בעניינו של העותר אינם, לכשעצמם, עילה שלא לשחרר את העותר שחרור מוקדם. אלא שיש לראות מידעים אלו ביחד עם התמונה הכוללת שעניינה העבר וההווה של העותר.

כאמור, לעותר עבר מכביד. הוא בא ויוצא בין בתי הכלא, חוזר ומבצע עבירות. גם מאסר מותנה שריחף מעל ראשו לא הרתיעו מלבצע עבירות בגין הוא מרצה מאסר כעת. ועדת שחרורים מוסמכת ללמוד מעברו של אסיר על המסוכנות הנשקפת ממנו, זאת בהתאם להוראות סעיף 9(3) לחוק.

ואולם לא רק בעבר עסקין אלא גם בהווה. כפי שצוין, תלוי ועומד כנגד העותר כתב אישום בבית משפט השלום בתל אביב שעניינו ב - 17 אישומים שונים. אמנם, לצורך ההליך הפלילי, עומדת לו חזקת החפות. ואולם לצורך ההליך המנהלי מהווה כתב האישום ראיה מנהלית כבדת משקל. הגשת כתב אישום משקפת את ההנחה כי גורמי אכיפת החוק בתביעה הכללית סבורים כי קיימות ראיות משפטיות לכאורה המניחות יסוד סביר להרשעת המבקש בעבירות המיוחסות לו [רע"ב 426/06 נאסר חווא נ' שירות בתי הסוהר (12.3.2006)]; בג"ץ 2534/97, 2535, 2541 ח"כ יהב ואח' נ' פרקליטת המדינה ואח', פ"ד נא(3) 3]. עובדת קיומו של כתב האישום מהווה, בנסיבות העניין, ראיה מנהלית לכך שהעותר לא שינה את דפוסי חייו וממשיך בפעילות עבריינית המסכנת את שלום הציבור ורכושו. ראיה מנהלית זו, ביחד עם המידעים החסויים, מצביעים על כך שמדובר בעבריין סדרתי שלא שינה את התנהגותו.

המסגרת הדיונית בה אנו נמצאים והכלל החל על הביקורת שיפוטית של בתי המשפט על החלטות ועדות שחרורים קובעים כי רק במקרים חריגים יתערב בית משפט בהחלטתה של ועדת שחרורים. "כלל יסוד הוא כי על אסיר לרצות את מלוא תקופת העונש שנגזרה לחובתו על ידי בית המשפט, וכי לא עומדת לו זכות קנויה שעונש זה יקוצר (רע"ב 314/06 מדינת ישראל נ' פלוני (טרם פורסם, 1.2.06), פסקאות 7-8 לפסק דינו של השופט לוי; בג"ץ 3959/99 התנועה למען איכות השלטון נ' הוועדה לענין בעונש פד"י נג(3), 721 (1999), פסקאות 24-27). יחד עם זאת, החוק מקנה סמכות שבשיקול דעת לוועדת השחרורים להעניק שחרור מוקדם לאסיר אשר עומד באמות המידה הקבועות בחוק.... שחרורו המוקדם של האסיר הנו נושא הנתון לשיקול דעתה של ועדת השחרורים, ואין זכות לאסיר לשחרור מוקדם...". [רע"ב 205/08 קייס עסילה נ' שרות בתי הסוהר, (24/6/2008)]. "בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים אינו פועל כערכאת ערעור על החלטת הוועדה, אלא הוא בוחן את החלטת הוועדה כהחלטה מינהלית, ומכאן שהתערבותו של בית המשפט תיעשה רק במקרים בהם קמה עילה מאלה המאפיינות את המשפט המינהלי כנגד החלטת הוועדה. על בית המשפט לשמור על מרחב של שיקול דעת לוועדה בהחלטתה לגבי שחרור אסירים, ולהתערב בהחלטותיה רק אם הן לוקות בחוסר סבירות קיצוני (ראו בין השאר: עע"א 2/83 ועדת השחרורים נ' אסיאס, פ"ד לז(2) 688

(1983); בג"ץ 89/01 הוועד הציבורי נגד עינויים נ' ועדת השחרורים, פ"ד נה(2) 871, 838 (2001); רע"ב 4570/02 מחאמיד נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(5) 236 (2002)). [רע"ב 3686/10 סמיר גנאמה נ' ועדת השחרורים (9/12/2010)]. כדי להצדיק התערבות בהחלטת ועדת שחרורים יש להגיע אל המסקנה כי החלטתה של ועדת שחרורים כה מוטעית עד כי שום ועדת שחרורים סבירה לא הייתה יכולה להחליט כמוה [בג"צ 89/01 הוועד הציבורי לעינויים בישראל נ' ועדת השחרורים, פ"ד נה(2) 877, 828; רע"ב 6566/13 שלמה דביר נ' היועמ"ש ואח' (11/2/2014) פסקאות 8-11]. בשים לב לכל הנתונים שפורטו, אין זה המקרה שבפנינו.

ועדת השחרורים שקלה את כל הנתונים. מסקנתה לא רק סבירה אלא מעבר לאמור. עברו של העותר, והתנהלותו בהווה, כל אלו מצביעים על המסוכנות הנשקפת ממנו לשלום הציבור ורכושו. לא מצאנו שמתקיים תנאי להתערבותו בהחלטת הוועדה.

ונסיים בהתייחסות לטענה בדבר החלטת ועדת שחרורים אחרת בעניינו של שותפו של העותר - עקרון האחידות בענישה החל בשלבי גזירת הדין אינו יוצר שוויון מוחלט בין נאשמים. בשלב גזירת הדין הוא מהווה נתון משמעותי ואולם עבר פלילי קודם ונתונים אישיים כאלו ואחרים עשויים לגרום להבדלי ענישה בין שניים שנאשמים באותו כתב אישום ובגין ביצוע אותן עבירות. כך בהליך הפלילי.

בהליך שבפני ועדת השחרורים אין לכלל האחידות בענישה כל מקום. בשלב זה נבחן עניינו של כל אסיר בנפרד בהתאם לנתוניו האישיים, מידת השתלבותו בשיקום, המסוכנות הנשקפת ממנו וכד'. העובדה ששותף לעבירה שוחרר לאחר שוועדת שחרורים מצאה כי ניתן לתת לו את ההזדמנות אין בה כל רלוונטיות לעניינו של האסיר שבפנינו. שחרורו המוקדם של כל אסיר נבחן בהתאם לנתוניו האישיים. כך נהגה ועדת השחרורים ולא מצאנו כי נפל פגם בהחלטתה.

אשר על כן, ובסיכומי של דבר, העתירה נדחית.

המזכירות תשלח החלטה לב"כ הצדדים ולעותר באמצעות שב"ס.

ניתנה היום, כ"ו אייר תשע"ו, 03 יוני 2016, בהעדר הצדדים.

תמר נאות פרי, שופטת

בטינה טאובר,
שופטת

רון שפירא, סגן נשיא
[אב"ד]